

Toelichting voor lokale omroepen, OLON en NLPO

Versie 18-01-18

Deze toelichting op de Governancecode Publieke Omroep 2018 is bedoeld voor de lokale omroepen, de OLON en de NLPO, omdat de Governancecode uitgaat van het RvT-model, maar lokale omroepen vaak nog een ander bestuursmodel hebben.

Grondbeginselen: intern toezicht én scheiding bestuur en toezicht

Belangrijke principes bij 'good governance' zijn dat binnen een organisatie deugdelijk, onafhankelijk en deskundig toezicht wordt uitgeoefend én dat er een scheiding bestaat tussen de dagelijkse leiding en het interne toezicht daarop. Dit laatste wordt meestal genoemd: 'de scheiding tussen bestuur en toezicht'. In ieder geval moeten de *functies* van 'bestuurder' en 'toezichthouder' gescheiden zijn; ze moeten door verschillende personen worden uitgeoefend. De Mediawet schrijft intern toezicht en deze scheiding expliciet voor voor landelijke publieke omroepen, de NPO, regionale publieke omroepen en de RPO (Artikel 2.142a). Het is echter zo'n belangrijk algemeen beginsel van good governance, dat ook lokale omroepen eraan zouden moeten voldoen.

Er zijn twee modellen waarin die scheiding kan worden vormgegeven: het bestuursmodel en het raad van toezicht (RvT)-model

Bestuursmodel

Binnen het bestuursmodel bestaat er maar één orgaan: het bestuur. Daarin zitten zowel een of meer personen die zijn belast met de dagelijkse leiding als personen die zijn belast met het toezicht op de dagelijkse leiding. Dit wordt met een Engelse term ook wel een 'one tier board' genoemd, ofwel eenlaags bestuur. Het bestuursmodel kent diverse varianten. Soms heeft een organisatie een 'algemeen bestuur' waaruit voor de dagelijkse leiding een 'dagelijks bestuur' is gekozen. Ook kan een bestuur een directeur aanstellen voor de dagelijkse leiding. Veel landelijke publieke omroepen hanteerden tot 2010 het bestuursmodel.

RvT-model

In het raad van toezicht-model zijn bestuur en toezicht ondergebracht in twee aparte organen. De personen belast met de dagelijkse leiding vormen de directie. Personen belast met het toezicht op de dagelijkse leiding hebben zitting in de raad van toezicht. Dit wordt met een Engelse term ook wel een 'two tier board' genoemd, ofwel tweelaags bestuur.

Het RvT-model is gebruikelijk in de meeste organisaties en bedrijven in Europa, behalve in het Verenigd Koninkrijk. Binnen het RvT-model wordt de scheiding tussen bestuur en toezicht vaak als duidelijker ervaren.

Begrippen bestuur en toezicht in de Governancecode

Waar in de code sprake is van 'bestuur', bijvoorbeeld in de Principes 3 en 4, wordt bedoeld: de dagelijkse leiding (bijvoorbeeld in de vorm van een directie, raad van bestuur etc.). Lokale omroepen met een bestuursmodel moeten hier lezen: het bestuur, het dagelijks bestuur of de directeur-bestuurder.

Waar in de code sprake is van 'toezicht', bijvoorbeeld in Principe 5, wordt bedoeld intern toezicht, dus de raad van toezicht. Lokale omroepen met een bestuursmodel moeten hier lezen: het toezichthoudend deel van het bestuur.